

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
 Anunțurile se primesc în scris.
 Manuscrisurile nu se întorc.
 Birourile de anunțuri:
 Brașov, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
 Inocente mai primesc în Viena H. Moser, Bascomatzen & Topler (Otto Maus), H. Schalk, Alois Herndl, M. Dukas, A. Oppel, J. Domelberg. În Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat. În Frankfurt: G. L. Daube. În Hamburg: A. Steiner.
 Prețurile inserțiilor: o soră garmond pe o coloană 8 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tariful și învoială.
 Reclame pe pagină a III-a o soră 16 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

„Gazeta” este în fiă-care-și
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminecă 3 franci.
 Se primumără la toate oficiile postale din țară și din afară și la dd. colectorii.
 Abonamentul pentru Brașov:
 a administrațiune, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etajul I:
 Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Unu exemplar 5 cr. v. a. sau 16 bani. Atât abonamentele cât și inserțiile sunt a se plăti înainte.

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 15)

Nr. 79.—Anul LVI

Brașov, Duminecă, 11 (23) Aprilie

1893.

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Aprilie 1893 st. v.
 s'a deschis nou abonament,
 la care invităm pe toți amicii și
 sprijinitorii foiei noastre.

Prețurile abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.
Pentru România și străinătate:	
pe un an	40 franci
pe șase luni	20 "
pe trei luni	10 "

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	2 fl.
pe șase luni	1 fl.
Pentru România și străinătate:	
pe un an	8 franci
pe șase luni	4 "

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.

Să veghiăm și să lucrăm!

Brașov, 10 Aprilie v.

În zilele următoare dieta ungară va desbata noul proiect de lege pentru regularea salariilor învățătorescilor la toate școlile populare din Transilvania și Ungaria.

Acest proiect a fost desbătut de comisiunea pentru învățământ a dietei și acum l'a primit și clubul partidei guvernamentale în conferența sa de alaltăeri.

Nu-i mai stă așader nici o piedecă în cale, căci nemulțămirea națiunilor și a bisericilor nemaghiare cu el — puternicii dietei de aci nu o privesc ca

piedecă, ci numai ca indemn să mērgă înainte pe calea maghiarisării.

Și într'adevăr, că și de astădată numai de maghiarisare este vorba. Și care lege propusă de stăpânirea ungară, mai ales de la 1879 încôce, n'a urmărit acest scop?

Se poate dice, în casul de față, că legea pentru regularea salariilor învățătorescilor nu s'ar fi propusă de loc, decă regimul n'ar avē de cuget să zădărnicească printr'insa libertatea, ce o cuprinde legea școlară (art. de lege 38 din 1868) pentru diferitele biserici și confesiuni, ca susțitōre ale școlilor confesionale, cari la noi au caracter național, fiind naționale și bisericile noastre.

După acesta lege școlară (§ 11) confesiunile au dreptul să-și înființeze și să susțină pe banii lor proprii școle pentru instrucțiunea poporului și au libertatea ca la asemenea școle să institue ele pe învățători și să hotărăscă după buna lor chibzuință salariile lor, să prescrie ce manuale se se întrebuințeze în școlă și să decidă asupra programului învățământului.

Libertatea acestă încâtă pentru alegerea manualelor și programul învățământului a fost lovită amar prin legea de la 1879 și legile și ordinațiunile din anii ultimii. Acum se tracteză de aceea să se desființeze și libertatea confesiunilor cu privire la numirea învățătorilor și la dotarea lor.

Nu-i vorba, nimeni nu este în contră ca să se îmbunătățescă salariile învățătorilor. Toți dorim ca existența lor să fiă cât mai asigurată și pentru ușurarea sorții lor s'au și adus multe jertfe în cursul anilor și gata suntem a le aduce și în viitor. Dēr trebuie să se țină sēmă de împreju-

rările materiale ale confesiunilor, cari numai treptat, și în condițiuni favorabile pentru libera dezvoltare a învățământului de sub conducerea și scutul lor, pot să-și împlinesc cu succesu chiamarea lor culturală.

Dovada cea mai puternică pentru multele și marile jertfe, ce le aduc, în proporțiā crescendă, bisericile și confesiunile din Transilvania și Ungaria în favoarea învățământului popular, este faptul constatāt de statistică, că în timp de douăzeci de ani cheltuelile lor pentru susținerea școlilor s'au încincit. Așa pe când la 1869 confesiunile contribuiau pentru școlile populare numai suma de 778.482 florini, la anul 1890 contribuția lor s'a urcat la suma însemnată de 3 milioane 631,885 florini. Astfel dintre vreo 14,648 învățători confesionali 9566 au un salariu anual de 300 fl. și mai mult, er' numai vre-o 5000 n'au ajuns încă a avē suma de 300 fl. sēu 200 fl. (pentru suplenți), ce se stabilește ca salariu minimal în proiectul de lege amintit.

Din nenorocire totu noi Românii suntem aceia, cari, în urma grelelor asupririi din trecut, avem să luptăm aci și pe tērēmul învățământului cu cele mai multe necazuri. Lucru firesc dēr, că biserica noastră are lipsă încă de mult sprigină, și de multă bună voință pentru ca să-și potă încet-încet împlini cum se cade sfânta ei chiamare pe tērēmul școlară.

Cum vrē să sprijinescă însă stăpânirea ungară lucrarea ei culturală?

Ii restringe libertatea în privința dotării învățătorilor, și îi impune salarisarea minimală sub nise condițiuni, anume ticluite spre a încurca și zădărnici totă

autonomia noastră școlară confesională. Comunele bisericesci, cari nu vor pute corēspunde la timp cerinței legii, vor primi ajutoru dela stat și pe baza acestui ajutoru, fiă cât de mic, guvernul va avē dreptul — după noul proiect de lege — de a se amesteca în școlă, biserica va perde dreptul de a alege pe învățători și dreptul de disciplină asupra lor și școlă confesională se va străforma în școlă comună, menită a se maghiarisa cu încetul de totu.

De pe acuma se ridică multe voci în sinul dușmanilor limbei și a naționalității noastre, cari pretind să prefacă toate școlile, și cele confesionale, în școle de stat și cei dela guvern le răspund: am face-o bucuros, dēr n'avem bani, ne-ar mai trebui încă 20 de milioane și de aceea trebuie să lăsăm pe confesiuni să contribuescă mai departe pentru școlile lor, căci și așa aceste vor fi pe încetul maghiaritate, care scopu îl urmăresce și noul proiect de lege!

Școlile noastre confesionale rămâne stau dēr față de-o nouă și mare primejdie.

Să veghiăm și să lucrăm pentru apărarea și salvarea lor! Să nu ne spăriăm de nici o jertfă, ci s'o aducem cu inimă deschisă pe altarul învățământului nostru. Să fim cu băgare de sēmă și cu prevedere, ca să nu ne incurce cei ce nu voiesc decât a face să încetăm înaintea lor.

S'avem minte și să fim cu inima la loc! Avem lipsă de cea mai strinsă înțelegere și unire între noi, ca să nu ne slăbim puterile desbinându-ne. Blașul și Sibiul trebuie să mērgă în această cestiu gravă de existență mână în mână, ca să putem apăra cu succes interesele învățământului nostru național!

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Cocuțu voinicul.

Poveste.

Pe când trăia Tata-moșu cel bătrân, ci că umblau poveștile la colindat.

Nu mē mir de una câtă asta, dēr mē mir de baba cea bătrână sgârciu, ce pare c'o vedu cum o fi umblat cocuța, tic înainte, tic înapoi, — că altfel o babă, care pōrtă o sută și unu de ani numai pe-o parte, adecă numai de diie socotind, apoi altă sută și unu de ani numai de nopti, dēu nu putē umbla mai cătunesce decât ea.

Și bătrana era babă ca o iernă, dēr n'avea grijă de asta, nu-i era rușine dōr de lume, ba încă se fălia puicuța, decă cu totă huidiala atātōr diie, i a mai rămas vreme să-și facă chiar acu un ōnger de copilă ca ruptu de unde l'o fi rupt! Bucuria babei era sprancenată și mpărea c'ontōrce pe ntineritele de când lăpta pe puicul babei cel fără sēmă și vugăla în întreaga lume. Copilul crescū numai așa, ca co-

pilul babei, și trecu peste ani 13 și ani peste el, er baba era mai îngădurată ca până aci, căci copilul nu prē era ascultător și multu mai încăleca ițele babei cu neînvoala lui.

Nu scii cum iți vine necasul pe cap și nu scia baba ce posnă a hălăditu pe copilul ei, că câtă-i drăguța de diulică și câtă-i nēgra de nopte, copilul babei totu unu somn trāgea, totu durmia și er durmia, încât biata babă se puse și ea dela o vreme pe gânduri, căci vedea ea bine, că din puicul mami s'a drege cu timpul un d'alū de:

Lasă-mē, că lasate-oiu
 Stai, pāne, că mănecate-oiu!

Din întēmplare copilul babei mai era și mănecios lăcustă și soiind o asta baba, tōdēuna, când il trimitea unde-va, îi făgăduia ceva; căci fără făgădaș, nu voia să mērgă nici până afară după lembe, ori cât il ruga biata māsă.

— „Du-te drăgul mami, adă-mi asta, adă-mi ceea, c'apoi țiu da ori-ce!
 — Da ce mi-i da, ha mamă?
 — Țiu da cocuța!

Când auia copilul de cocuț, câtu bați în palme se ducea ori unde l'ar fi trimis. Copiul din satu toți soiau de povestea cu cocuț și din asta pricină il botezară pe puisorul babei: Cocuța.

Intr'o di baba făcea în cuptor și rugă pe copil să mērgă încetșor să-i aducă o botă de apă, că ea n'are vreme și decă i-a aduce de bună sēmă ia face un cocuț întreg.

Atunci luă copilul bota și se duse la fântână după apă. Aprōpe de fântână curgea o apă mare, er elu de trēdū ce era, după ce-și umplu bota, ședū binișor pe ea și adormi ședendū ciuciu pe botă și pārea că visēză acu, că a dus apă și n'are altă de lucru, decât să dōrmă.

De-odată „trosco!” se trēdesce c'o drăguța de palmă peste obraz, rece și grea, în cât se n'o doresc.

Sare ața-n sus! Înaintea lui sta unu pesce frumos și mare, care venise chiar dintre valurile ce înmărgelate ale mării, și care fi dișe: „Copile! lasă-mē în botă la tine nițel și dec'orū veni nise pescari și te-orū întreba: „n'ai vedu unu pesce mare?” tu răspunde necărcovat, că ai vedu dēu cam de multișor unu pesce mergendū de-a vëndolu pe apă în jos. Auđit-ai? — Fă, c'apoi mare bine țiu face și eu, prietine Cocuța!”

„Fă, c'apoi mare bine țiu face și eu, prietine Cocuța!”

Ei, bagă-te dēr în botă, viu face ce mi-ai spus, dēr nu cum-va să-mi măncați apa, c'apoi te facu să umpli tu bota de a doua-ōră!

Pescele se viri în botă și copilul ședū er domnesce așteptandū pescarii.

Nu mult a așteptat și etă vinu vre-o patru pescari suflecați și cum vedu pe Cocuța, il intrēbă, de n'o vedu unu pesce mare?

— Ba am vedu, dēu! nu mintă! Unu pesce câtū o clae de fēnū, așa a trecut pe apă în jos, de pārea, că i fugărit de unu ciurdoi de bivoli, că altminteri n'ar fi putut face o așa gălăgiă cu apa, încât țiu scotea din alvi.

— De mult l'ai vedu?
 — Cam de mult, dēr nici de aci di-minēță!
 — Unde era sōrele când l'ai vedu?

Alegerea de Metropolită.

De neașteptată însemnătate vor rămâne în istoria bisericii românești unite zilele de 15 și 16 Aprilie n. c. în care s'a săvârșit la Blășiu alegerea noului Metropolită, în locul răposatului Ioan Vancea.

Pentru alegerea celor trei candidați, ce s'a săvârșit la Blășiu în zilele de 15 și 16 Aprilie n. c., din întreaga arhiepiscopie a Blășului au avut dreptul de alegere numai 106 membri din clerul, din dieceza Lugosului numai 12, și din dieceza Gherlei 86. Cu totul așa-dera 204 membri sinodali, dintre care unul n'a fost verificat, și unul nu s'a prezentat, — au rămas prin urmare 202.

Pe lângă aceștia, s'au mai prezentat la Blășiu un număr foarte însemnat de preoți de pe la sate. Pe lângă care se aflau și câțiva mireni, care tot de-o potrivă erau îngrijiți de soarta bisericii românești unite și doriau să se ia măsuri pentru a asigura viitorul ei pe base naționale, precum a fost întotdeauna.

Mai întâi părinții Sinodului au hotărât unanim, de-a arăta într'unu „manifestă” dorințele, ce le au față cu noul Metropolită. Etă cuprinsul acestui manifestă:

1) Deoarece biserica română unită din tipuri străvechi și-a avut de jure independența sa autonomă:

Sinodul electorală dorește, ca fiitorul metropolită, împreună cu episcopii lui sufragani și cu clerul și poporul credincios, să lucreze din toate puterile, în tre împrejurările grele de astăzi, ca independența autonomă a bisericii noastre dela orice altă biserică din patriă, să fie apărată așa, încât nici cea mai mică ingerință din partea celor necompetenți în afacerile bisericii noastre și a instituțiilor ei să nu se potă valida și cu atât mai puțin să se potă subordina provincia, bisericii de ritul latin din Ungaria, cu care biserica noastră este numai coordonată, neatârându dela nimenea altul, decât dela supremul cap al bisericii catolice române.

Fiindcă în sinul bisericii unguresce romano-catolice se urzesc de mai mulți ani planuri, de a atrage și contopi în sinul ei și biserica română unită, precum mai lămurit s'a vădit această din statutul autonomiei catolice dela 1871:

Sinodul electorală se simte datoră a protesta solemn în contra tendințelor amintite și mai vortosă a statutului memorat, și cere dela fiitorul metropolită, ca împreună cu episcopii comprovinciali, să facă toți pașii de lipsă, ca biserica noastră să nu fie contopită

în organismul autonom al bisericii latine din Ungaria cu nici un preț, nici chiar cu prețul congruei aduse în legătură cu acea autonomie, ci din contră, să se exopereze dela locul competentă punerea în viață cât mai grabnică a unui organism autonom separat pentru biserica noastră și întru tot conformă cu aspirațiile și dorințele legitime și juste accentuate de re peșite-ori de clerul și poporul român, și în acest organism autonom să se dea și elementului laic influența convenită, ce o reclamă exigențele împrejurărilor actuale, prosperarea învățămintului și fundațiilor culturale și crearea tuturor mijloacelor materiale neapărată de lipsă pentru dotarea bisericilor și școlilor române greco-catolice și a clerului nostru atât de miser, fără ca prin această să se vatem constituționea dată sfintei biserici de însuși întemeietorul ei divin.

Fiindcă guvernul unguresc tot mai mult se amestecă în trebile noastre bisericesti, strimtorându dreptul credincioșilor de a-și alege pe Metropolită lor, și pe Episcopi nici nu ne lasă să i alegem noi, ci-i numește guvernul după voința sa:

Sinodul dorește, ca fiitorul metropolită să-și țină de sfântă datorința a regula completarea scaunului metropolitan și a scaunelor episcopesci sufragane prin alegere, exoperându spre această învoirea și aprobarea factorilor mai înalți competenți.

În fine, fiindcă din partea stăpânirei unguresce se fac tot mai multe încercări de-a ne despoia școlile noastre de caracterul lor național și confesional:

Sinodul electorală protestă solemn în contra acestor încercări și dispoziții și cere cu încredere fișcă dela fiitorul metropolită și dela ceilalți episcopi, precum și dela clerul și poporul nostru credincios, ca să opere cu bărbăție autonomia școlilor noastre și a caracterului lor greco-catolic român.

Câtă pentru alegerea celor trei candidați, după mai multe înțelegeri și combinațiuni se puse cestiunea la vot, care a avut următorul rezultat.

Victor Mihalyi, episcopul Lugosului, a dobândit 82 voturi; Ioan M. Moldovan, canonic în Blășiu 49 voturi; Ioan V. Rusu, protopopul Sibiiului 36 voturi.

Aceștia au dobândit voturile cele mai multe și dintre ei va avé Maiestatea Sa să numească pe unul ca Metropolită. Au mai dobândit: Episcopul Szabó dela Gherla 20 voturi, canonicul Grama din Blășiu 12, canonicul V. Popu din Gherla 2 voturi, și un vot s'a nimicit.

Acesta este rezultatul alegerii dela Blășiu, cu care toate foile unguresce se arată foarte nemulțumite; „Budapesti Hir-lap” dice, că purtarea dela Blășiu a membrilor sinodali este „o declarație de război în contra națiunii maghiare.”

CRONICA POLITICA

— 10 (22) Aprilie.

Oel mai însemnat eveniment al săptămânei acesteia, în afară de hotărârile monarhiei noastre, a fost schimbările din Serbia. Este știut, că ténă rege al Serbiei a făcut o așa numită lovitură de stat, adică s'a declarat pe sine major, a luat în mâinile sale frânele guvernării statului, armata i-a jurat fidelitate, s'a format un nou ministeriu și pe foștii regenți Ristic și Belimarkovic i-a depus din posturile lor. Pasul acesta hotărât al ténărei rege serbesce a fost întâmpinat în Serbia cu mare bucurie și mulțumire. Poporațiunea capitalei serbesce i-a făcut mari ovatii, totă țera l'a admirat și felicitat, privind în el pe mântuitorul țării și pe cel mai sincer apărător al constituției și drepturilor poporului. Dér nu numai în Serbia, ci și în străinătate, pasul regelui Alexandru este întâmpinat cu multă simpatie. Foile mari europene dice, că prin această elă a mântuit țera multă sbuciumată de-o revoluție, care nu se putea ocoli, în urma certelor și desbinărilor dinăuntru. Astfel dera, viața internă a statului serbesc s'a reînviat, s'a curățit de-o bolă primejdiosă, care amenințată o criză din cele mai mari.

Eveniment de mare însemnătate în politica din afară a fost în săptămâna această mântuirea Belgiei de un război civil. În această țera, classa muncitorilor s'a pus într-o mare mișcare, s'au săvârșit în urma încercărilor dintre armată și poporațiunea muncitoare. Causa acestor mari turburări din Belgia a fost, că muncitorii cereau să li-se dea drepturi în schimbul jertfelor, ce le aducă pentru statul belgian și unul dintre aceste drepturi este așa numitul *suffragiu universal*, adică toți să aibă drept de alegere, care plătesc anumite dări statului și fac anumite servicii. O mare deputațiune de muncitori a cerut primire la regele Leopold II, care a răspuns, că el nu se teme de introducerea acestei reforme. Mari lupte și trământări s'au născut deo; 250.000 muncitori au hotărât să înceteze lucrările. În cele din urmă dieta Belgiei a primit, la propunerea lui Nyssen, votul universal, în virtutea căruia, cetățenul belgian, care a implinit 25 ani are dreptul de alegere cu un vot, și cu

mai mult de un vot au dreptul toți cetățenii în vârstă de 35 ani, însurați și văduvi cu copii, care plătesc dare de cel puțin 5 franci la an. În urma acestei propuneri, muncitorii s'au mulțumit, scăpând fiind astfel țera de un război civil.

La rândul al treilea în seria evenimentelor politice din afară este nunta de argint a părechii regesce din Italia. Cu mare pompă se săvârșesc această nuntă regescă. Partea la ea este și împăratul Germaniei; care a plecat la Roma împreună cu împărătesa. Înălții oșpeți au fost primiți în Roma cu mare pompă. Orașul era splendid iluminat și împodobit cu stindarde italiene și germane. Părechia imperială germană a fost primită la gară de regele Umberto cu soția sa. Monarhii s'au îmbrățișat de trei ori. Împăratul va face, cu ocazia această o vizită și Papei.

SCHELE ZILEI.

10 (22) Aprilie.

Adunări de protestare. Este știut că primarul orașului Arad a oprit în mod ilegal adunarea alegătorilor români convocată la Arad. Românii din Arad prin domnii Aurel Suciu și Stefan Pop, s'au oșpat, au protestat contra acestei violențe a numitului primar, care și a întemeiat oprirea sa pe rușinosul motiv, că alegătorii din alte cercuri electorale nu potă să țină adunări pe teritoriul orașului Arad, adică pe terenu ce cade sub altă autoritate legală, și că „îngrădindu se alegătorii și din alte cercuri, ar pute foarte ușor să contribuă la turburarea ordinii”. Acum, ni-se serie din Arad, că alegătorii din cele 10 centre electorale: Arad, Șiria, Peșca, Chișineu, Borș-Ineu, Halmagiu, Sânt Ana-veche—Șimand, Radna și Borș-Sebiș voră ține deosebite adunări de protestare. Adunări de protestare se voră ține în Șomcuta-mare la 24 Aprilie; în Abrud la 23 Aprilie și în Orăștia la 29 Aprilie st. n.

—x—

Petrecere românească între baionete. Din Tornia, în comitatul C-nadului, ni-se scrie, că a doua zi de Paști s'a dat acolo o petrecere românească în favorul școlii române. Petrecerea a fost foarte animată și a decurs în cea mai bună ordine; s'au jucat „Bătuta” și „Călușerul” sub conducerea d-lui învățator G. Petrovicu, care împreună cu d-na preotă E. Moga au lucrat multă pentru buna reușită a petrecerii. A suprasolvit d-lu V. Mangra 2 și d-na E. Moga 1 fl. N'a rămas însă nici această petrecere românească neconturbată de autoritățile unguresce, care așară cu cale

— Pe ceriu, dragii mei!
— Bine, sprâncenatele, dér cam la ce loc?

— Păi, locul ăsta io nu ți-l potă spune, că n'am audit până acu să fie pământ în ceriu!

— Păi, nu scii tu când e la amézi?

— Ba sciu, că atunci-să fiă-mând!

— Mă, tu minți, dér n'ai vădit nici pe dracul în jos pe apă!

— De-oiu minți să n'ajungă sôrele cu picioarele și luna cu mâna; apoi ce mai vrei? O mersu peșce, bine-a făcut, că nu sunteți harnici de el, să vă fie rușine!

Atunci pescarii ca opăriți alo-raita pe marginea apei în jos și mai în jos după peșce!

— Mulțămim, copil de babă, — dise acum peșce, — dă-mi drumul, să mă duc pe apă n sus, și pentru-că tu ai fost așa de bun de m'ai scăpat de beala, de adl înainte îți dăruesc dar mare: Ori ce vei voi să ți-se implinésă, numai atât ai să dice: „Cu ajutorul lui Dumnezeu și al pescelui ce-

luia, să fiă asta ori aia-l-altă, și așa va fi.”

După ce dise astea, peșce se cam mai duse pe apă n sus, și Cocuț înholba ochii după el, și-i părea rău, de ce nu l'a dus și la mă-sa să-l vadă.

O mințit hoțu de peșce! gândia Cocuț, și ca să vadă de-a mințită seu nu, dise:

— Mă! Cu scirea lui Dumnezeu sfântul și al pescelui celuia, bota asta cu apă să se ducă acasă și singură, nu s'o ducă tot eu ca pe-o domă!

Abia isprăvi vorba, și etă că bota plină de apă se duse pe sus ca cu aripi la baba acasă!

S'a mirat baba vădându bota pe scăunenciu, fără să audă mormăitul copilului, care de altă-dată de pe la porțită răsuna, că să-i dea ce-a disu.

Cocuț vădându, că i așa tréba, îndată porunci să-l ducă și pe el acasă ca pe botă, și câtă bați în palmi s'o dusă ca vântul până acasă în patul lui.

— Na, mi ai făcut cocuț, că ce ți-am adus apă, mamă?

— Ți-am făcut puțul mării, dér nu ți-l dau până nu mergi în pădure, să-mi aduci vre o două hrăscuri de focu. Uite, ce de copii se duc, du-te și tu, puțul mării, că uite n'avem nici o așchie!

— Dă se ducă copiii, apoi mă duc și eu, dér să-m dai apoi cocuț. Cocuț luă ștrângul și porni cu o târlă de copii în pădurea vecină după hrăscuri uscate.

Ajungându în pădure, Cocuț zări în vârful unui ștejar multe crengi uscate, și se sui să le rupă, și copiii ceialalți merseră mai departe. El a rupt o grămadă, — dér dela o vreme mi-l apucă o drăguță de lene înfășată într'un somn numai ca el, și el adormi între crengile ștejarului, ca acasă în potmol.

Pe când scăpăta sôrele, ceialalți copii veniau oătră casă cu hrăscurile, și ochinu-lu pe Cocuțul babil, că dorme, unii mai bun la inimă l'au strigat să se trezească, dér cine să-l fi putut trezi? Dér el visa, că-i acasă cu lemnele și mâncă cocuț, și copiii vădându că-i așa somnoros, după ce-l

mai porecliră o duzină de numiri care de cari mai încornurate, porni târlă oătră casă. Era și vremea, că sôrele nu se mai vedea nici o lecuță, — s'a fost culcat și sfînțenia lui.

Era pe la cina cea bună, când o ciuveicuță începă a cobii lângă Cocuț pe-o crengă, și cântecul ei l'a trezit din somn. Era gata să cadă jos de frică, vădându că-i noapte cum se cade și scind că el a adormit cu diu în pădure. Jos nu se pută da, că-i era frică de „Marțolea”, pe care o scia prin pădure.

Acu ce amarul lui să se drégă? De-odată li veni în minte povestea cu peșce. Să prinse bine cu ambele mâni de crengi și începă: Cu scirea lui Dumnezeu sfântul și cu a pescelui celuia, lemnul ăsta să se smulgă cu totul din pământ și să mă ducă acasă.

Abia gâtă vorba și etă, mă rog, copacul se smulge de voie bună din rădăcină, și-o ia d'a anapoda peste hotar cu Cocuț în vârful și nuse opresce până la bordeiu babil.

Când vădă biata babă minunea asta, era să țipe de spaimă, dér se mulcomi

DISCURSŪ

Prostă de P. S. S. D-lu Episcopu Ioan Mețianu, cu ocaziunea deschiderii Sinodului eparhialu din Aradu, în-templatu în Dumineca Tomei a. c.

Christosu a inviatu Domniloru deputați! Cand prea buulu Dumneșeu, intru adenuca sa ințelepciune, a creatu pe omu de cea mai aleșă, dintre tote ființele pământului, spre unu scopu mărețu și înaltu, pe lângă multe alte mari daruri, cu cari l'a binecuvântatu, a mai săditu în inima lui și indispensabilu simțu religiosu, ca celu mai puternicu mijlocu la ajungerea scopului.

Prin sădirea simțului religiosu, în inima omului, a voitū ințelepciunea divină a deștepta în elu dorința și nisuița, tot spre mai mare dezvoltare a facultăților sale sufletești, a voitū ințelepciunea divină a-lu stimula totu la mai mare perfecțiune, și astfelu a-lu apropia totu mai multu de Dumneșeu, creatorul sēu, și prin acēsta de bine și fericire, scopulu supremu alu omului.

Avēdu simțulu religiosu o asemenea misiune mărețā și convingēdu-se omēni, cā în ce măsurā se va dezvolta și cultiva acela, în aceeași măsurā va și contribui, la apropierea lorū de mărețulu scopu destinatu de Dumneșeu: încă din cele mai vechi timpuri, dēr mai aleșu dela ivirea creștinismului, au începutu a cultiva totu mai multu acelu simțu, intruniudu-se, — spre acelu scopu, — în societăți religioșe după limbā și credință, ridicāndu biserici și înființāndu școli confesionale, precum și alte instituțiuni filantropice, apoi punēdu tote acestea sub îngrijirea celoru mai distinși reprezentanți ai lorū.

Urmādu și fericiti noștri părinți omēnilorū înțelepți, înoc dela începutulu creștinătății, s'au intrunitu și ei în societate religioșā, întemeiāndu astfelu biserica noștrā ortodoxā naționalā, atātū pentru dezvoltarea și cultivarea simțului religiosu, cātū și pentru a ne lāsa și nouā urmașiloru lorū, unu centru de culturā religioșā-moralā și unu scutū puternicu contra tuturor vicisitudiniloru timpuriloru, în tote împregiurările; unu scutū care sē ne asigure existența pe seculi înainte.

Dēcā biserica strēbanā, în tote timpurile și împregiurările, a fostū și este scutulū și adăpostulu nēmului nostru, sē nu uitām D-lorū deputați, cā la acēsta a contribuitu mai multu simțulu religiosu, de care a fostū însufleșitū clerulū și poporulū nostru. De unde urmēzā, cā dēcā voimū, ca biserica strēbanā sē fiā și în viitorū scutū puternicu alu nostru și alu urmașiloru noștri, precum fū și alu străbuniloru noștri, — și cine n'ar dori acēsta în furtunōșele valuri a-le acestei

vieți? — atunci datorința mare avēdu a cultiva și noi, în măsurā totu mai mare, simțulu religiosu, cāci în ce măsurā vomū face acēsta, în aceeași măsurā ne vomū asigura și viitorulū nostru, și din contrā, în ce măsurā vomū neglija cultivarea simțului religiosu, în aceeași ni se va periclitu și existența noștrā.

Din aceste ve-ți binevoi a vedē D-lorū deputați, cā avēdu nu numai neapărăta trebuința, dēr și o imperioșā datorință a face acēsta, mai aleșu în timpulū de acum, cānd sōrtea bisericii noștre dā și în dā devine totu mai îngrijitōre, cānd pe lângā indiferențismul religiosu, ce se observā mai în tote părțile, în timpulū mai nou vedemū obiar pe înaltulū guvernū alu patriei pāsindū înaintea țērii cu unu felū de programū politicu bisericescū, ce are în vedere, — între altele, — și introducerea cāsătoriei civile obligatōre, care dēcā s'ar realiza, ar strāforma secularele instituțiuni ale patriei și a-le bisericii și ar slābi credința în sântēnia unei taine, și prin acēsta bunele morāvuri.

Cine va considera, D-lorū deputați, cā cāsătoria este una dintre tainele legii ce nouē, cari suntū bazele bisericii noștre, ușorū va înțelege, cātū de multu s'ar sgadui simțulu religiosu alu credincioșiloru noștri, cānd s'ar realiza programu politicu-bisericescū a înaltului guvernū.

De aceea avēdu o mare și imperioșā datorință, D-lorū deputați, nu numai a apēra drepturi bisericii noștre între marginele legii, în totu loculu și timpulū; dēr și pe terenulū bisericescū a ne folosi de cele mai eficace mijloce de apērare, între cari unulū și celū mai probatū este și rămāne dezvoltarea simțului religiosu, la clerulū și poporulū nostru, în măsurā totu mai mare, ca sē potā înfrunta cu succesū tote cercārile obvenitōre.

Simțulu religiosu se dezvoltā mai cu succesū, D-lorū deputați, prin cultivarea celoru trei mari virtuți evanghelice: credința, dragostea și speranța creștinēșā.

Dēcā sē ținemū și noi susū și tare la aceste trei virtuți cardinale ale bisericii noște, cultivāndu-le totu mai multu, și făcēdu și pe ceilalți ai noștri sē le cultive. Sē spunemū, D-lorū deputați, la tote ocaziunile binevenite, preoților și poporului nostru, cā dēcā voimū a asista și a înainta, dēcā voimū unu viitorū mai bunū și mai fericitū, atunci sē nu uitām, cā baza acestei existențe și a acelu viitorū alu nostru, este biserica strēbanā cu cele trei virtuți cardinale; sē nu uitām, cā slābindū acele în sufletulū nostru, slābescū bazele existenței și ale viitorului nostru și de aceea sē stārimū

cu totii a-le cultiva din tote paterile, în tote clasele societății noștre.

Credința creștinā sē ne fiā și nouē. ca și părinților noștri, D-lorū deputați, ceea anghira tare, pe carea sē se întemeieze dezvoltarea și viitorulū nostru; ea sē ne fiā stēus conducētōre, în mer-sulū nostru spre perfecțiunea creștinēșā, și prin acēsta spre bine și fericire, ea sē ne indice și imprimē în modū sigurū scopulū vieții și mijlocele pentru ajungerea lui; ea sē ne întărășō în lupta noștrā neîntreruptā pentru viētā și înaintare: și totu ea se dezvoltē în sufletulū nostru și simțulu celū sublimū alu dragostei evanghelice, a acelei dragoste, care sustine între omēni raportulū creștinescū de frățu și fi ai unui și aceluiași tatā cerescū, a acelei dragoste, prin care prosperēzā tote lucrurile mari, bune și feroșite și așa și sânta noștrā bisericā, și prin ea și clerulū și poporulū nostru; ceea dragoste despre care dice Apostolulū g. ințiloru „de ași grāi în limbā angereșē, de ași avea prorocie, de ași sci tote tainele, de ași avea totū sciințū și totū credințū, în cātū se mutū și muntū, de ași împā rēi totū avușia mea și chiar de ași da trupulū meu sē-lu ardū, ēr dragoste nu amū, nimica nu sunt“.

Atātū urea cu dragostea creștinēșā se mai nascē din credință și cea de a treia mare virtute, ce o numimū speranța creștinā, carea ne inspirā încrederea și convăgneria învingerii în lupta noștrā de tote țilele cu neșasurile și cu greutățile vieții.

Cānd noi și trinitătorii noștri, D-lorū deputați, ne vomū inspira în măsurā recerutā de aceste trei virtuți cardinale ale creștinismului, — atunci vomū înainta cu pași siguri spre scopulū ce urmārimū, pentru-cā prin ele se dezvoltā în măsurā totu mai mare simțulu religiosu, celū mai sigurū conducētōrū alu omēnilorū la împlinirei voinței lui Dumneșeu și la dobândirei darului și ajutorulū cerescū, atātū de necesarū la ajungerea jnselōrū lorū dorințe.

De aceea se stārimū cu totii, D-lorū deputați, la cultivarea totū mai multā a atinselōrū trei virtuți cardinale. Spre scopulū acesta sē nu ne mulțānimū numai cu lucrările noștre din acestū sinodū, ci sē facemū, ca lucrurile noștre de aici, sē strābatū în tote părțile eparohiei și sē aduca roduri îmbelșugate, ca și sēmēnta aruncatā în pământū bine roditorū: dēcā sē lucrāmū și stārimū, pentru cultivarea totū mai multā a amintitelōrū trei virtuți, la totii ceilalți frățu și fi ai noștri de pretutindēnea, premergāndū noi însușe cu exemple bune.

Sē ne facemū, D-lorū deputați, cu totii adevērați părinți ai bisericii și adevērați apostoli ai clerului și poporului, învēțāndū, luminaādu și întāringū cu cu-

vēntulū și esemplulū, pe totii ai noștri în credință, dragoste și speranța creștinēșā, combātāndū totū aceea ce ar fi contra acestora; ēr mai aleșu neînțelegerēa și ura, ori unde s'ar observa a-celea, ca pe nisce rele, cari subminēzā dezvoltarea și împiedecā ajungerea scopului nostru.

Făcēndū cu totii așa, D-lorū deputați, vomū ajunge a vedē din dā și în dā în măsurā totu mai mare îmbucurātōrulū rezultatū alu lucrărilor noștre și vomū avē mângāerea de a fi satisfăcutū așteptării trinitătoriloru noștri; dēcā mai rugāndū și aici pe bunulū Dumneșeu sē ne ajute și Elū la aceste nisuițe ale noștre, binecuvēntādu lucrările noștre, dechiarū sesiunea ordinārā a sinodului nostru eparhialū pe anulū 1893 de des-ohivā.

Adunarea de primăverā

Reuniunii învēțātoriloru romāni gr. or. din tractulū Tinței (com. Bihorū).

Inandū, 6 (18) Aprilie 1893.

Cu cātū membrii unei corporațiuni se adunā mai desū, cu atātū puterile se oțēlescū mai tare, și oțēlindu-se potū persista vitregitățiloru, cari ne împresōrā, și potū sta la nivelulū culturēi moderne.

Adunarea membriloru reuniunii învēțātoriloru romāni gr. or. din tractulū Tinței a avutū locū Sāmbātā în 3 (15) Aprilie a. c. în sala de învēțāmētū a școlēi gr. or. din comuna Tulcea, și rezultatulū adunārei ilū reasumezū în urmātōrele:

- 1). Conformū programei, punctū la 10 ore s'a deschis adunarea de președintele Iosifū Silaghiū, prin u cuvēntare bine aleșā și potrivită; urmāndū succēșivū delibērarea punctelōrū din programū.
2). S'a constatatū prezența membriloru, cari cu excepțiunea a 2—3, au fostū de față totii.
3). Au urmatū rapōrtele casarului și a controlorului, și s'a raportatū, cā capitalulū e de 41 fl. și se administrezā bine, pentru-ce li-se exprimā mulțāmītā.
4). S'a ținutū prelegere cu elevilū, prin invēțātorulū din locū Sofronie Popa, din gramatica romānā. La punctulū acesta au vorbitū membrii mai multū de unde se vede, cā pe metodū se pune mare pondū. După dimiterea elevilorū, au urmatū observările, la cari au luatū cuvēntū membrii: Vasilie Strau, Ioanū Costa și preotulū Vasilie Suciu, și din mai multe consultări a rezultatū, cā diligență s'a observatā, ērā cu privire la metodū, puținū practicū.
5). S'a cētītū de membrulū Ioanū Costa disertațiunea: „Observāri la propunērea obiectelōrū de învēțāmētū referitōrū la metodū“, care a fostū ascultatā cu viu in-

una, ca o sutā, dēu io de aici! Nu mē ducū se rēști Cocuțū, implāntāndū sulitā în pământū.
— Auđi!
— Audū ou amēndouē urechile intr'o formā, nici una nu-i mai lungā ca cealaltā!
— Ei bine...
— Bine sē ne dēe Dumneșeu.
— Ascultā!...
— Ascultā-ne Tatālū nostru, cā și noi ascultāmū!...
— Dēr tacū, mē, sē-ți spunū gāci-tura, care trebuie s'o deslegi...
— Cā dōr nu va fi legatā. Ei, bat'o!
— Mēi copile...
— Copilū de babā!
— Scii tu cine-a fostū nevastă, și fatā niof-odatā? — se rēști crāēsa mā-niōșā cātrāniturā!
— Sciu, dēu, io! și cu ajutorulū lui Dumneșeu și a unui pesce țiu-oiu spunel
— Curēnd! Cine a fostū?
— Ei, he hoțișcanā de crāēșā, ce ești!
— Acu te-am îngușbatū în ițele mele. Cu voiniculū de Cocuțū țu-a fostū loculū sē te prinđi!

— Dēr spune iute, ce-mi aliluești aci atātea!
— Nu gāndi nici o clipā, cā nu țiu-oi sci spune! A fostū nevasta Eva lui Adam, pe care-i-a făcut'o Dumneșeu dintruntāiu nevastă, — și apoi ea n'a mai avutū cānd sē fiā fatā. Nu-i așa!
— Auđindū crāēsa acestea, începū a se gāndi, ēr norodulū se mira de voiniculū Cocuțū și pārea, cā nu crede sē fiā lucru bunū.
— De ce trece iepurile drumulū, voinice?
— Cautā sē lū trecā, mē rogū crā-ēșā cinstitā, cā dōr n'are vreme s'o ia pe la capētulū lui, și din astā pripelā trece de-a curmeđișulū peste drumū! Nu-i așa?
— Norodulū ērāși bātū din palme și începū a se îndesui spre Cocuțū.
— Dēr cine a ouatū oulū din care a eșitū celū dintāiu puilū de gāinā pe fața pământului?
— Gāina l'a ouatū!
— Cum așa? Nu-i bine!
— Ba-i bine cinstitā, cāci dōr cum poți d-ta socoti, cā mai întāiu a fostū oulū, apoi gāina?

— Prea bine dragulū meu! Vei arde pe rugū, — din ou s'a făcutū gāina!
— Ba nu-i niof așa, niof așa, cā dōr de dōr, cā din ou s'a făcutū gāina, e totū atātū de laminatū, cānd dōr io, cā gāina a ouatū oulū!
— Dēr bine, omule! Mai 'nainte, pān' a nu fi nimicū în lume, cine a ouatū oulū din care a eșitū cea dintāiu gāinā pe fața pământului? Asta vrēu io sē mi-o spui tu!
— Cu asta îți place mātale, ce poți rēsuci, tic înainte tic înapoi! Dēr eu totū te voi învinge! Uite aici înaintea norodului, și anume spune-mi dumneata mie, cā dēcā o gāinā n'ar oua de locū, apoi de unde nevoiā ar scōte pui?
— Din oușle dela gāinile care ar oua.
— Așa-dērā totū din ouș!
— Pāi, da!
— Na, dragii mei omēni și cinstiți boeri, cu mare nēcāsū am pututū aduce la credință, cā gāinele ouā mai întāiu oulū, apoi scōtū puilulū! Ați vēdūtū? Ea credea pānā aci ou 'nainte înapoi, ou susu'n jēsū de sē te miri, dēu așa, cātū de prōstā e o fatā de împērātū.
— Bine, dragulū meu voinice, as-

oultā-mē sē te mai întrebū ceva. De unde s'a nāscutū dēr cea dintāiu gāinā, care a prāsītū tote gāinele de pe fața pământului?
— Niof acu nu m'ai întreatū bine! cā gāinele de pe fața pământului s'au prāsītū numai diu corabia lui Noe, mē rogū cinstitā. Apoi gāina cea dintāiu și mai dintāiu a fostū creatā de Dumneșeu sfāntulū, cum a creatū tote cele cātē le veđi. În locū de a mē fi întreatū, așa prōstū, mai bine ai fi dīsū, cā: cine a făcutū lumea!
— Așa dērā asta n'o scii deslega și vei arde pe rugū, — se rēști ēr haranca de crāișōrā!
— Oare nu țiu-oi potū deslega?
— Asta voinice cu oulū: cine-a ouat oulū din care a eșitū celū dintāiu puilū de gāinā?
— Sē mē erți crāēșā, dēr ori eu ori mātā: unu din doi trebuie sē fimū prōști, cā dōr eu destulū îți spunū, cā gāina a ouatū oulū, nu oulū a ouatū pe gāinā!
— Eu vēdū, dragulū meu, cā te trudești; capū ai avē tu, puilū de babā dēr minte ba, cā ori cum, dēr gāina eșē din ou!

teres și s'a hotărât să se publice în fôia ofioisă „Biserica și școala“, ca să pôtă fi cetită de fiacare învățător.

6.) In adunarea penultimă s'au în-săroinat din partea reuniunei membrii: *Iosif Silaghi* și *Ioan Costa* la compunerea statutelor privitoare la biblioteca tractuală, cari statute s'au și cetită și cu unele modificări s'au primit și autenticate.

7.) A urmat încasarea tacseloră la cari cu părere de bine înregistreză, că membrii reuniunei noastre se nisuesă a nu rămâne restanțieri, precum s'a observat în alte tracte.

8.) Defigerea locului, precum și programa pentru adunarea procsimă s'a concredută comitetului executiv.

In fine nu potă întrelăsa, de-a nu esprima mulțămă membrilor onorațiori, cari au binevoit a ne onora cu prezența precum *Nestor Porumb*, *Eutimiu Blaga*, preot în loc, *Rocsint preot* în Cășăd și *Vasile Suci* preot în F. Bator, cari au luat parte consultativă la deliberaarea puncteloră din programă. In deschilinit le exprimăm mulțămă preotilor și învățătorului din loc, cari au binevoit a ne provede în mod ospitală pe la casele d-lor.

Ioan Costa.
v.-pres.

Pascile, ruga și teatru de diletanți plugari în Fizeșu.

Din Banat, Aprilie 1893.

Se scie de comună, că în multe părți din Banat, la sêrbătorea sêrbătorilor, la Pasci, poporul nostru român sêrbză și așa numita *rugă* sêu *nedee*, ca așa bucuria și veselia fraților de un nēm și sânge să fiă indoită.

Înălțătore de inimă este această sêrbătore creștinescă, mai cu sēmă la noi Români, când adunați în sântul lăcaș al lui Dumneșeu, așimă evlavișele cântări, cari vestesă bucuria poporului și cari mai alină în cât-va suferințele Românilui în aceste timpuri de grea cercare pentru dēnsul. Încântător însă este, când vedem, că poporul nostru român, atât de apăsăt și huiduit de dușmăni lui seculari, mult ține la obiceiurile sale vechi și astfel punendă la o parte necesarurile dîlnice, își sêrbză așa numita *rugă* cu totă măestărea, bucuria și veselia.

Surprindător însă și vrednic de totă lauda este această popor plin de vitalitate, când îl vedem ca diletant, amă pută dice chiar măestru, în arta producerii pieseloră teatrale.

Comuna Fizeșiu, cu fôrte puțină excepțiune, locuită numai de Români, în frunte cu *trei preoți* și *doi învățatori*, este de multă plecată pe calea înaintării culturale intelectuale, religioșe și morale.

Evlavia celoră trei preoți umple mai totdeuna biserica de popor adult și tineret, ăr școlele cu vrednicii lor învățatori din și în și țin aprinsă lumina deșteptării poporului nostru de-acolo, în timp ce inteligența mirină, deși mică la număr, contribue la înaintare pe terenulă socială.

Ni-au dovedit o acēsta și Pasoile de estă timp, cari au fost sêrbate din partea poporului din Fizeșiu cu totă evlavia; *ruga* de-asemena a fost sêrbată cu îndatinata veselie și în mod demn de un popor deștept, ăr piesa teatrală „*Cinelă cinelă*“ jucată, de diletanți plugari din acea localitate, sub conducerea și la inițiativa d-lui *Ion Popoviciu*, fostă notar, acum proprietar în Fizeșiu, au atrasă nu numai pe poporul din Fizeșiu, ci și pe inteligența din împrejurime, care a rămasă pe deplin încântată de succesul piesei produse de diletanți.

Rolurile au fost jucate tôte cu măestria, cu deosebire însă rolul „boerului“, jucată de plugarul *Adam Matias*, a făcută pe public să credă, că are în fața sa pe scenă un adevărat fiu al Thaliei române. Mai de admirat însă în jucarea întregii piese au fost rolurile menite pentru partea femească, cari în lipsa de diletanți, au fost jucate de tineri cu un strălucit succes; cu deosebire rolul „Florice“ a merită dese aplause ale publicului prezent. După teatru a urmată joc, ăr în ora de paușă, 15 tineri au jucată „*Bătuta*“ spre mulțămirea publicului întreg.

Publicul adunat la aceste festivități populare va păstra pentru timp îndelungat amintirile cele mai plăcute. ăr subscrișul voi rămană și în depărtare încântat, decă voi pută așă, că în acea comună, între factorii conducători ai poporului, va domni pacea, dragostea împrumutată și solidaritatea cea atât de necesară în acea comună, care și până acum s'a bucurat de un neme bun, pe căudă fără solidaritatea recerută nu se voră pută duce în deplinire unele dorințe adencă simpte pentru acea comună, precum ridicarea școleră în stare și mai corăspundătoare pentru timpul de așă, înființarea unui cor vocal etc.

Nu potă încheia fără să accentueză, că d-lui *Ioan Popoviciu* pôte fi satisfăcut și mulțămă de succesul muncii sale și dorimă, ca și pe viitor să fiă pētrusă de simțăminte adevărate pentru poporulă nostru.

Velceanu.

Mulțămă publică.

Brăila, 7 (19) Aprilie 1893.

D-le Redactor! In ajutorulă lui

Petru Ghiea și a fraților *Bobes* din Satulungă, au binevoit a mai veni următorii d-ni, cari au subscriș în listă, cum urmază:

S. Bontă 5 lei, C. Budeanu 5 lei, Ioan I. Burdului 5 lei, C. Molăndac 10 lei, George Bratu 10 lei, S. Lupașcu 2 lei, V. Stoianovici 2 lei, N. D. Căciulă 5 lei, I. Brătescu 20 lei, toți din Brăila.

Mulțămindu-vă pentru publicare, vă salută cu stimă.

Neculai A. Popa.

L i t e r a t u r ă.

A apărut în tipografia și în edițiunea noastră:

„Independența bisericească a Metropoliei de Alba-Iulia“. Cercetare istorică-critică. despre relațiunile Bisericii române din Metropolia Albei-Iulie cu Biserica Romei, de *Nic. Densușianu*. Cuprinsul broșurei este: *Conciliile provinciale din 1872 și 1882. Manifestul de Unire cu biserica Romei din 7 Oct. 1698. Textul original român și traducțiunea latină falsă. Istoricul român despre Unirea bisericească cu Roma și foloșele Unirei.* — Broșura 8^o mare, 44 pag., se află de vânzare la administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“. Prețul unui exemplar 20 cr. (său 50 de bani). Porto 3 cr., pentru România 15 bani.

A apărut:

Asociațiunea pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor români din Brașov. Informațiuni de *N. P. Petrescu*. Se vinde în folosul fondului Asociațiunei. De vânzare la librăria d-lui *N. I. Ciurecu*, Brașov. Prețul 20 cr., francată 25 cr.

Editura librăriei *C. Sfetea* din Bucuresol a scos o cărticică fôrte elegantă, care se ocupă cu viața și activitatea lui *Grigorie T. Brătianu*, regretatul președinte al Ligei culturale române. Prețul este 1 leu. O recomandăm cetitoriloră noștri.

Cursul de stupărit, de *A. Degănu*. La continule întrebări, ce s'a făcut, d-lă învățator din Veșelă, *A. Degănu*, care atât de frumos s'a distins pe tărâmul stupăritului, ne rogă a aduce la cunoștința celoră interesați, că susă numitulă s'au opă se vinde prin d-lă *Arseni F. Bunea*, secretarul Comitetului școleră grănițeresc în Sibiu (Nagy-Szeben) cu prețul de 35 cr. — 5 cr. porto postală.

Arta de a trăi.

După *Stugau*, de *Camilă B.*

Desperare, sinucidere.

(Fine).

Să cercetămă acum, care e cauza principală a tuturoră inconvenienteloră enumerate până aci? *Zschokke* le-a îndegătat, dăr nu le-a desvoltat. Ea derivă din înpregiurarea, că instrucțiunea modernă din școlă urmăreșce, ca scopă exclusivă, aprăpe numai desvoltarea inteligenței și pră puțină întărirea și clarificarea puteriloră morale.

E adevărată, că avem școle, unde suntemă provăduți cu multe cunoștințe folositoare, așa că în casuri favorabile putemă urca cele mai înalte grade ale statului; noi învățămă totă ce ne trebuie, ca să ocupămă chiar și postulă unui ministru, ceea ce nu învățămă. e însă puterea morală, ca decă reclamă interesul statului, să depunemă liniștiți portofoliul și să repășimă în obscuritatea vieții private.

Tinerimea noastră învață arta de a se înbogăți; dăr cine o învață ore a se lipsi de avere, a se mulțămă cu puțin și totuși să se bucură de viață? Învațămă tôte artele, prin cari să ne putemă ferici; ceea ce însă nu învățămă, e arta de a suporta cu resemnare nefericirea când ea sosese.

Tineretulă nostru bărbătesc învață pe tărâmulă de duelă arta de a răbuna sângerosă cu vârful spadei ofensele, dăr unde ore învață ea dificilă artă de a ierta în modă generosă ofensele? *Ficel*

noștre învață a vorbi multime de limbi străine; dăr cine le învață ore a-și înfrâna limba loră?

Între anumite înpregiurări ele consideră pentru omenul cult, ca o cestiune de onore, a *muri cu curagiu*; pentru ce nu se face ore cestiune de onore pentru fiă-care omă, de a trăi sub ori-ce înpregiurări?

Cu alte cuvinte, suntemă binișor înstruiți, dăr fôrte rău educați; scimă multe, dăr puțină bune. Aceșta aduce în modă nedispensabilă o conturbare în echilibrulă economiei noastre spirituale. Fructele apoi suntă blasarea, durerea lumescă, obosela europenă, grăta de viață, alienare, sinucidere și tôte cele-lalte morbură ale civilizațiunei.

Cu câtă e mai înaintată civilizațiunea cu câtă suntă mai complicate referințele de viață, cu câtă trebuințele noastre devină mai număroșe și mai rafinate: cu atâtă oferimă vieții mai multe puncte vulnerabile. De aceea ar și trebui să ne înarmămă cu mai multă putere morală.

Corăbiile de rășboiu mai nouș ne oferă o iconă despre ceea ce voimă a dice. Cu câtă devină mai tari armele distrugătore, cu atâtă mai tari trebuie să devină și armele de apărare. Mai înainte erau de ajunsă coloși de lemn, acum trebuie să fiă din oțel și fier. Și inimile noastre trebuie să devină de oțel și fier, decă e ca să se restabileșce echilibrulă între forțele noastre sufletesol.

Disproporțiunea între sciință și putință, între cultura intelectuală și morală, va trebui, decă cultura noastră de școlă nu va fi supusă unei reforme radicale, să devină totă mai mare.

Orice sciință empirică pôte fi moștenită. Fiă-care generațiune pôte continua sciința din punctulă unde a lăsată cea premergătore. Totă ce înaintășii noștri au căștigat pe calea scrutării sciințifice, ne aparține și nouș. Capitalulă de sciință creșce decă cu fiă-care ană mai multă. Nu numai înmulțorii lui, erudiții, consumă din el, ci rezultatele cele mari devină accesibile pentru toți cei cultivați. Deja în camera copiiloră învățămă lucruri, pe cari înainte de acēsta cu atâtă și atâtă ană nu le sciau nici cei mai mari savanți.

Cu totulă altcum însă e cu progresulă morală. Aci fiă-care omă trebuie să încēpă dela cap. Ceea ce și-au căștigat înaintășii noștri în stăpânirea de sine, în moralitate, în virtute, nu ne foloșese nouș nimic. *Capitalulă s'au morală trebuie să și-lă cucerese fiă-care elă însuși; aci nu esistă avere moștenită; aci nu pôte nici unulă să se ridice pe umărulă celui-laltă.* De aceea mai că ar pută cineva să fiă sedusă a crede, că esistă ună progresă intelectuală, nu însă și morală. Aceșta nu e așa; celă din urmă în totă casulă înainteză fôrte încet, prin ceea ce distanța între cele două devine totă mai mare. De aci rezultă tôte acele aparițiuni triste în stat, societate și biserice; de aci aparițiunea, că omenimea devine totă mai bogată de mulți sciitori și totă mai sêracă în caractere mari; de aci nemulțămirea creșcendă a poporiloră și a indiviiloră; de aceea și domnia unilaterală a unoră anumite idei agitătore de lume.

Să sperămă însă, că și aceste morbură copilăresol ale desvoltării omenesol voră trece. Ele voră fi învinșe, decă între diferiții stăpânitori, cari stăpânesc în schimbă spiritulă timpului, se va sui ună altulă pe tron. Decă nu înșelă tôte semnele, apoi acēsta va fi *idea religioșă*.

Avemă înaintea noastră o reformățiune mare, nu numai pe tărâmulă specifică ală catolicismului, ci ală noțiuniloră religioșe în generală. Aceșta clarificare a vederiloră religioșe nu pôte fi decătă binefăcătore; ea decă și nu va umplă, dăr va îngusta abisulă între credință și sciință, aspirațiunile omeniloră, cari acum suntă îndreptate aprăpe exclusivă numai asupra intereseloră materiale, se voră întorce ărăși mai multă spre bunuri ideale

— Apoi oulă nu ese din găină?
— Ba da! Dăr e vorba, că pân' a nu fi găina, de unde a eșit oulă? Asta te întrebă?

— Stăi acu să ne răfimă, dise Cocuțu mănios, neteșindu-și fruntea și scuturandă curmeele de pe el. Aușă orășoră: precum a fostă Eva nevastă și fată nicotată, așa a fostă și găina cea mai dintăiu, găină și nicol ou, nici pui nici-odată. Apoi precum a făcută Eva copii, de s'a înmulțit lumea de ei, așa a ouat și găina oulă celă dintăiu și de ală doilea până a scosă pui. — Și-acum mai întrebă-mă!

— Decă vei fi bună voinice, eu îți mai pună o întrebare, și decă-mi vei răspunde și la asta, apoi numai tu imi vei fi mire.

— Ei, mēi, că-ți știu gândul! Și ce ai să mă întrebă?

— Că chiar aceea vrēmă să te întrebă, ce gădușcu eu acum!

— Acea e cea mai ușoră! Mă-ta gădușcu acum, că m'ai iubi tare, când în loc de curme ar acoperi peptulă meu lanțuri și zale, ăr în loc de sulită, să țină buzdugană, și'n loc de pălăria

asta vechiă, să portă coronă, și să fiă călare p'ună armășară, pui de smeu. Nu-i oblu?
— Ba chiar așa-i!

— Și dicit, c'atuncea m'ai avē dragă ca ochii, decă ar fi așa?

— O, atunci te-ăși purta 'n sin!

— Păi, așa să fiă, că nu sciu ce posnă, numai ecă așa din uitat mi-ai cădută și măta dragă!

Și etă, mă rogă, că din Cocuțu se face ună dragă de fătă frumosă învălită în aur, călare pe ună roibă pui de smeu cu stea de aur în frunte. În mână ținea cocuțu buzduganulă, pe capă purta coronă, ăr lângă sin — pe dîna de feișoră a lui *Vrăsniciă-impărat*, care totă mereu îlă ocușinea cu mânăle ei cele mici d'albe!

Când aușă baba de cele întēplate, piei drace! Nu se mai opri, până nu vechă cu ochii, că cocuțulă ei nu mai e Cocuțu, e împărată mare și tare, care și așă trăsese, că l'am vechută mai dēună. dîle o' straiță spartă'n spate, cerșindă milă dela cei sêraci! Fiă-i de bue.

Mă-nchină cu plecăciune la d-vostă! Ertăți mă rogă, și să nu diceți o'am mințit, — fiindcă nu-i asta cea dintăiu.
I. Rodina.

și curată omenescă, va împăca pe omeni țărași cu viața și le va da pacea. Pentru-că, ce e nemulțumirea alta, decât lipsa păcii interne?

Intr'aceea administrarea statelor are a se ocupa cu o cestiune ardețore, adică cu cestiunea: *ce organizare ar fi a se da institutelor publice de cultură, ca să producă rezultate mai multe, ca până acuma?* Până acum aproape singurul moment educător în școlile noastre e instruirea religioasă. *Că acesta nu e suficient, ni-o probăză crescândă s'elbătăcirea a tineretului nostru de școlă.*

Instrucțiunea, care a ajuns a fi aproape exclusiv cestiune de memorie, nu răbescă în carne și sânge. *Pe de rostă știu copiii noștri catechismul minunat, dar nu pe din lăuntrul lor; ei îl au în cap, nu însă în inimă, unde ar fi să-l aibă. Puneți pe ore-care să învețe de rostă catechismul înotatului și apoi vedeți, decă această știință îl va scăpa de a se îneca, când va căde în apă! Asemenea nu apără nici catechismul numai știut ală doctrinelor religioase contra desperării și a sinuciderii. Numai curajul morală, numai puterea morală o pte face acesta. Decă aceste două nu ni-s'au înăscut și nu le-am primit prin educațiune, atunci trebuie să ne silim a ni-le căștiga prin educațiune proprie.*

ECONOMIA.

Altoirea în cójă.

Altoirea în cójă se întemplă primăveră, și adică colea târdior primăveră, când pomii sunt bi-nișor înverdiți. Crenguțele nobile însă se fiă cu mugurii necrepați, dormitori, după cum le-am luat din țărnă, ori din primăveră de timpuriu.

Etă cum se întemplă altoirea în cójă se scortă: Crenguța, adică mlădița nobilă, o căutam de să-netăsă, chiar ca și la copulat ori la altoirea în crepătură. Tăiem din vîrf bucățica de crenguță cu mugur slab dezvoltat și tăiem și din jos, încât numai crenguța din mijloc cu 2—3 ochi frumoși rămâne. Pe aceea o încreștăm sub ochiul din jos până la mijloc, apoi din tăietură (crestătură) în jos cioplim jumătatea lemnului frumos, ca și când ar fi crepat în două dela capetul cel gros până la crestătura de sub ochiul din jos. Apoi cioplim din crestătură până la vîrf bucățelei despicate, cât rămâne asemenea unui ic, numai cât din partea necrestată nu cioplim de loc, se rămână totă scortă pe el. Mai lesne putem ciopli crenguța pentru altoirea în scortă așa, că o tăiem mai întâiu ca la copulare, apoi la capetul din sus a tăieturei, unde este ea mai grosă, facem o crestătură de cade o aschiuță mică din capul mai gros al icului, și mlădița e gata. La capetul din jos se despoe o leacă scortă cea întunecată, lăsându-se rămână numai cea verde.

Acum, tăiem pădurețul cu ferestrăul, îl netedim și cu un ic făcut din lemn uscat, care se bagă sub scortă pădurețului, să despoe puțin scortă aceluia, cât se între surcelul nobil, care se împlântă sub scortă așa, cât cu cioplitura se fiă spre lemn și se între până se va aședa bine călcăiul șurcelului pe rețezătura pădurețului. Apoi se unge tăietura cu ceară de altoit; nu-i de lipsă însă se se lege, ori numai foarte puțin se se lege, de ore-ce stringe destul de tare scortă pădurețului. Decă însă chiar voim a-l asigura și mai bine, atunci legăm o fâșă de pânză cerată, ori de

nu-i cerată, o ungem atunci cu ceară de pom și punem din ea și de-asupra pe partea rețezată, ca să nu străbată ploia și ferbințela sorelui.

Modul acesta de altoire e chiar așa de bună, ca și celelalte până aci înșirate, cu deosebire însă pentru pomii mari, cei altoim în coronă, e cel mai de preferit. Cireșii și vișinii de grosimea codei de furcă se altoesc cu deosebire așa, chiar la un stânjin dela pământ, și și fac apoi nescari corone de-și e mai mare dragul a privi la ei. Mai trebuie să știm și aceea, că în cójă numai după ce a dat bine sucule putem altoi, adică colea prin luna lui Mai, după ce am gătat cu copulat și cu altoirea în crepătură.

De sine se înțelege, că decă pădurețul este gros, atunci în trunchiu punem 2—3—4 mlădițe, dar acele nici la un casu se nu aibă mai mult de 2—3 muguri.

Să ne revocăm acum în memorie cele până aci tractate despre altoit: Mai întâiu altoim desu de cu primăveră prin copulare și în crepătură, apoi în Mai altoim sub scortă. La toate trei speciile de altoire avem lipsă de crenguțe nobile culese de prin Faur. Tote trei soiurile de altoire sunt bune, numai cât pădureții se se altoesc ori de totu jos lângă pământ, ori în coronă sus, dar nici decât la mijlocul trunchiului. Acum să mai vedem ună metodă de altoire, numită:

Ocularea.

Din câte soiuri de altoire sunt, nu-i nici unul atât de frumos și ușor ca ocularea. Prin oculare nu se strică nici trunchiul, de nu s'a prins un ochi, cercăm la câte-va săptămâni a doua-ora, că trunchiul ne rămâne totu întreg, numai cójă o șgăriem o leacă. Apoi ce e mai frumos — se vindecă foarte ușor.

Ocula însă nu putem, decât pomii tineri, de 2—3 ani, ori chiar de sunt mai bătrâni, atunci îi oculăm sus în coronă, în crenguțele de câte 1—2 ani.

Ocularea se face în lunile Mai, Iunie, Iulie și August. Prin oculare se pot altoi toate soiurile de pom: meri, peri, caiși, cireși, vișini, frăgari.

Mai întâiu de toate căutam crenguțe nobile, ce sunt crescute din această primăveră. Le alegem să fiă cu mugurii bine dezvoltati, apoi le tăiem frunzele așa, ca coda să rămână lângă mugur. Va să dică, adunăm crenguțele după ce au înfrunțit și și-au dezvoltat bine mugurii, atunci când apoi și altoim numai de cât, căci altcum stând, s'ar vesteși și nu am pute deslupi mugurii trebuitori.

Ca să nu se vestească, mlădițele adunate, le punem într'un vas, în care turnăm apă ca de 2—3 degete de afundă. În acest vas aședăm mlădițele, firesce după ce am însemnat care de ce soi e, ca să nu se amestece și în urmă să nu le mai putem cunoște.

De cuțitul, cu care ne-am servit la copulat, avem lipsă și acum. Ca legătore nu folosim pânză cerată, cu alifă, ci bumbac de cel gros, ori nescari urici,*) cu deosebire de lână.

*) *Urici* se numesc resturile de fire ce au fost puse pe sulul dinapoi când țesem și cari — de scurte ce sunt, în urmă — nu le mai putem

La alegerea mugurilor de pe crenguțele nobile, să fim cu băgare de seamă la aceea ce dăseu cu privilegiul copulării, adică să luăm mugurii cei mai copti. La oculare dar nu folosim crenguța întregă, ca la copulare și la altoirile în crepătură și în cójă; nu, la oculare folosim numai câte un mugur pentru o altoia.

P O V E Ţ E.

Cam se face alifă pentru pîră din floră? Luăm o olă de floră mare de 1 litru și punem în ea 1/2 kilo unsore prospetă de porc. Olla acesta, care trebuie să fiă nouă, o punem într'altă olă mai mare, care pte fi și de fier. Punem olă la loc calduros, aproape de cuptor, cum bună oră punem sticlele cu pat pentru oțet, ca unsorea să rămână pură în stare fluidă; ori putem face și așa, că în olă mai mare, în care este pusă olă mai mică cu unsorea, turnăm apă fierbinte. După ce am făcut această punem floră bine mirositoare, o coperim, o lăsăm neatinsă 24 ore când strecurăm unsorea printr'un postavă fin și o turnăm țărnă într'olă mai mică. În unsorea astfel strecurată, care însă are mirosul adeverat al florilor, mai punem o mână de floră. Decă facem această mereu timp de 8 zile, primim o alifă de pîră fină și bine-mirositoare.

*

Cum se cultivă cępa de sęmăntă? Mulți grădinari au făcut esperiența, că cępa sădită pe locuri mai înalte, nu se cęce în unii ani pe deplin, de unde vine, că iarna se putrețesc. Pentru că se putem ave cępă bună de sădit, se facem așa: În luna lui Aprilie se ducem pe-un loc cu totul în fața sorelui pământ humos și se facem din acesta un strat de 10 cm. gros, să-l greblăm frumos și apoi să sădim în el sęmănta de cępă, cam des, să-l coperim cu un strat de cenușă cernută gros de 1 cm., să-l apăsam puțin și să-l udăm odată se de două ori pe zi, ca pururea să fiă reventos. Indată ce-a încolțit sęmănta plivim terenul sęmăntat și asta o repetim de câte ori iese buruiana. Indată ce cępa s'a dezvoltat în grosime de stilul unui condei, s'o ferim de ploie, spre care scop punem peste nopte ferestri de-asupra melegarului, ca decă să întemplă să ploie, atunci să nu ude cępa crudă. În urma uscăciunii foile și trunchiul cepei încet se încetulește, er după-ce s'a uscat de totu culegem cępa męrunță și o punem în loc scutit de îngheț. Erna o curățim și primăveră la finea lui Martie și la începutul lui Aprilie o sădim în pământ bun, departe una de alta de 10—12 cm., o săpăm de mai multe ori, în August o culegem, căci atunci va fi deplin dezvoltată și coptă.

MULTE ȘI DE TOATE.

Un misionar sfășiat de un leu.

P. Richar, misionarul din Caconda (Africa centrală), istorisește următoarea întâmplare îngrozitoare: „La 7 August 1892 stațiunea noastră de misionari a țese, ci trebuie tăiate dela pânză. Aceste fire se țeau urici și se folosesc la cusut cele mai fine, er cele mai grase se folosesc ca legători.

fostă isbită dureros de-o întâmplare tragică. Preotul Angelus, a cădută victimă unei morți înfiorătoare. La 7 August era Duminecă și noi, ca de obicei începuserăm slujbele preoțesci.

„Preotul Angelus a părăsit casa misionarilor ca să se roge sub cerul liber. El s'a dus până la o distanță de 300 de metri, dar nu s'a mai întors. Absența sa ne surprinse, căci începuse slujba de seră și soiam pe Angelus punctual și foarte evlavios. Vădend, că nu vine nici la cină, am trimes pe mai mulți tineri ca să-l strige, căci credem, că s'a rătăcit în pădure din apropiere. Ei s'au întors însă imediat, spunend că trebuie să se fi întemplat ceva neobișnuit. Cănele, pe care îl duseseră cu ei au voia cu nici un preț să intre în pădure, ci se ascunde după servitorii negri și urla fioros. Atunci am luat cu toții puștile și ne-am luat după căne, care lătra puternic și am intrat în pădure.

„Abia am făcut câțiva pași și eră că găsim palaria lui Angelus, pe urmă observăm în țărnă o urmă mare, ca și când ar fi fost tărât pe acolo un corp omenesc. Ne luăm după urmă și găsim la o distanță o ghiată, pe urmă o mănecă din haina dispărutului. Numai încăpea nici o indoală, că nenorocitul preot a fost înhățat de un leu. Temându-ne că leul, din ghiarele căruia de sigur nimenea nu mai pte scote victima — e în apropiere — am dat ordin omenilor mei să ne întorcem cu toții acasă. Se făcuse întunec și ni-era frică să nu mai smulgă leul și dintre noi o victimă.

„În ziua următoare des de dimineață, 4 omei: 2 misionari și 2 ucenici, înarmați cu puști, am pornit din nou în pădure. Urma celui dispărut am găsit ușor în iarba cea înaltă. Măna mi tremur și acum când trebuie să desoria ceea ce-am vădută.

„Mai întâiu am aflat câte-va lacuri de sânge, apoi ici și colo imprăștiat bucăți de haine sfășiate, resturi de corp omenesc, oșe rupte, un picior întreg și în urmă la un cęu depărtare găsim palaria și peptul nenorocitului misionar, zdrobit oribil și ascuns în țărnă.

„Pe când noi ne apropiem, leul, care se săturase deja, stătea lungit și dormea sfășind lângă rămășițele acelea sangerăude, pe cari de sigur le păstrase pentru ală doilea dejun.

„Când ne-a vădută însă îndreptându puscile asupra lui, bestia s'elbatică și apucat'o la fugă.

„În aceeași zi însă l'am urmărit pretutindenea, i-am întins o cursă bună și l'am împușcat foarte ușor. Plângend am dus cu toții acasă rămășițele nenorocitului Angelus și l'am înmormântat cu pompă, în cimitirul stațiunii misionarilor“.

*

Serbarea smochinelor la Smyrna (Asia)

Acastă serbare, așa dăse a „smochinelor“ se face în fie-care an la veștea, din interiorul țerei, a primelor smochine copte ale anotimpului.

Mii de lucrători sunt atunci în haine de serbătoare în gară, unde trenul sosește încoronat de floră.

Lățile încărcate de smochine sunt scose din vagoane și puse pe cămile, gătite cu floră și panglici; cortegiul se îndreptă spre Empocium, urmat de mulțime, care dansă în sunetul muzicii. Săra orașul răsună de cântece și de petreceri de tot felul.

Desfacerea, împachetarea și trimitearea smochinelor în toate părțile lumii, ocupă populația Smyrnei cinci seșe luni.

*

O femeie curaglosă.

Deună-zi a murit o femeie din Olonez, (Rusia), care pentru aventurile ei vânătoresc era vestită în întreg Rusia.

Grigorovina Solomonide — așa se cheama femeia — era o pastoriță tânăra și de o frumusețe rară. In inima ei de femeia se afla energia unui erou. Ea nu oinoscea nici ostenela, nici frica; era o pintașă fără sēmănu și in fã-oare și cãtreera câmpiile și pădurile impuscând paseri, șurii, lupi, vulpi și alte lighione sãlbaticie și tot-d'auna se întorcea acasă încãrcatã de vênaturã. Mai multã îi plãcea vênãtorea de urși. In erna trecutã, cãinii ei scormoniserã unã ursu. Grigorovina observãndu-lã trage asupra lui unã glonțu rãindu-lã greu. Ursulu, lãsãndu pe zãpadã pete mari de sãnge, fuge repede intr'unã tufșu și se ascunde, urmãritã fiindu de cãini. Vêdëndu-se desooperitã, „nenea Mãrtinã“ sare asupra femeii.

Grigorovina avusese deja timp sã-i mai tragã unã glonțu in peptu, omorându-lã pe locu. In luna trecutã îndrãsneta femeia a muritã intr'unã chipu tragicu. Afãndu se intr'o pãdure a aluncoatã josu. Pușca i s'a lovitã de-o piatrã și glonțulu sloboãndu-se a atins'o dreptu in pieptu.

Môrtea ei e jelitã in întrãga țerã.

Rãpirea unei fete.

Din Madridu se anunțã o rãpire estã-ordinarã.

Villa luxosã din Alhambra, proprietatea lui Refugio Martinez, unã marchiz fôrte bogatã, a fostã atacatã intr'una din serile trecute de 7 indivizi mascați și deghizați, ca tãlharã. Martinez și femeia lui au fostu legați cobzã, ẽr pretinșii tãlharã, dupã ce au luatã vre-o 50,000 de fr. au rãpitã și pe fata lorã, care se prefãcea, cã se apãrã cu cea mai mare desperare.

Poliția insocințatã numai decãtu, a fãcutã o cercetare amãnunțitã și peste cãte-va zile s'a desooperitã unã lucru fôrte nostimã.

D ra Martinez, indatã dupã rãpirea ei, se cãsãtorise in secretu cu șeful falșei bande de tãlharã, unã tãnrã cu numele Luis Salazar, aparținëndu unei familii fôrte bogate și ea petrecea luna de miere impreunã cu bãrbatulã sãu intr'unulã din principalele hotele ale Madridului.

Salazar și femeia au fostu areștați.

Ei au mãrturisitã, cã au complotatã impreunã rãpirea acẽsta romanticã. Tãnerii au spusã cã se iubeau de multã vreme, dẽr pãrinții fetei se opuneau la cãsãtoria lorã. Atunci Salazar s'a rugatã de 6 pretinã ai sãi ca s'ãlã ajute sã rãpescã fata. Cãtu despre furtulã mobilelorã și a banilorã, Salazar a mãrturisitã, cã n'a fãcutã acẽsta de cãtu ca sã incurce poliția și sã aibã timpã sã se cunune cu iubita sa.

Cu tôte cã explicațiunile acestea au fostu confirmate și de tãnãra femeia, totuș poliția n'a voitã s'ãi libereze.

Pãrinții fetei s'au împãcatã peste cãte-va zile și ridã acum și ei de pezna ce le-a fãcutã ștãngarulã de Salazar.

Cursul losurilor private

din 19 Aprilie n. 1893.

Table with columns for 'cump.' and 'vãnde' listing various commodities and their prices.

Calendarul sãptãmãnel. Table with columns for dates and names of saints.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 21 Aprilie n. 1893

Table listing grain prices (Grâu, Sãcarã, Orzã, Ovãșã, Cucuruzã, Mãlaiu, Mãzãre, Linte, Fasole, Sãmãnțã de inã, Sãmãnțã de cãnepã, Cartofi, Mãzãrie) and their prices.

Bursa de mãrfuri din Budapesta

din 19 Aprilie n. 1893.

Table listing seed prices (Sãmãnțe) and their quality/price.

Table listing product prices (Produsediv.) and their prices.

Tãrgulu de rãmãtori din Steinbruch. La 7 April. n. starea rãmãtorilorã a fostu de 149,686 capete, la 18 Aprilie au intrãtã 2754 capete și au eșitã 1079 rãmãnëndu la 19 Aprilie unã nu-

mãrã de 151,361 capete. — Se notãzã mãrfa: unguressã veche, grea dela 46— pãnã la 47.— cr. mãrfa unguressã tãnerã grea dela 50 cr. pãnã la 51 cr., de mijlocã dela 50. cr. pãnã la 51 cr. ușorã dela 48— cr. pãnã la 49— cr. — Mãrfa țãrãnescã grea dela 46 pãnã la 47— cr. — de mijlocã dela 46 — cr. pãnã la 47 1/2 cr. ușorã dela 47 cr. pãnã la 47 — cr. — Mãrfa de Romãnia Bãkony de grea dela — cr. pãnã la — cr. transito mijlocã grea dela — cr. pãnã la — cr. insã transito ușorã dela — cr. pãnã la — cr. transito dto țeposã grea dela — cr. pãnã la — cr. transito mijlocã dela — cr. pãnã la — cr. Mãrfa sãrbescã grea dela 48— 49 cr. transito, mijlocã grea dela 47—48 cr. transito ușorã de la 47—48 cr. Porcii ingrãșãți de unã anã dela — cr. pãnã la — cr., ingrãșãți cu cucuruzã dela — cr. pãnã la — cr., ingrãșãți cu ghindã dela — cr. pãnã la — cr. Cãntãritã la garã cu 4

Bursa din Bucuresci

din 19 Aprilie n. 1893.

Table listing market values (Valori) and exchange rates (Cursuri) for various items.

Cursul pieței Brașov.

Din 22 April 1893.

Table listing exchange rates for Banconote rom. Cump. and Argintu român.

„La o întreprindere se cautã a participa 2—3 companiști români.

Capitalulã trebuinciosu e à 700—1000 fl. Venitã sigurã și splendidã. Companiștii suntã deobligãți a participa la întreprinderea ce e legatã cu cãlãtoria in Europa, Asia, America, și in prima loco la esposiția din Chicagõ. Reflectanții serioși suntã rugãți a se adresa pe calea postalã sub adresa:

„G. N. C.“ in Cuvin per Gyrok.

91.1—3.

Table listing exchange rates for Napoleon-d'ori, Galbeni, Ruble rusesci, Mãrci germane, Lire turcesci, and crisuri fonc. Alb.

Cursul la bursa din Viena.

Table listing exchange rates for various currencies and commodities like Renta ung., Impr. oãil. fer. ung., Oblig., Bonuri rurale ungare, etc.

Proprietarã Dr. Aurel Mureștanu. Redactorã responsabilã: Gregoriu Malorã

1. Unã mijlocã de casã ieftinã. Pentru regularea și conservarea unei misturi bune se recomandã cunoscutele prafuri Seidlitz ale lui Moll. Cutii originale 1 fl. bucata. Se pôte cãpãta ãilnicu prin postã de cãtrã farmacistul A. Moll, liferentulã curții din Viena, Tuchlauben 9. In farmaciile din provincia sã se cãrã preparatul lui Moll provẽdũtã cu marca de contrãvenție.

Advertisement for 'Anunciuri (insertiuni și reclame)' with decorative borders and text about advertising services.

Advertisement for 'Concurs' (Contest) with decorative borders and text about a competition for a position.

5. Verfälschte schwarze Seide. Man verbrenne ein Musterchen des Stoffes von dem man laufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte, rein gefärbte Seide fränselt sofort zusammen, verläßt bald und hinterläßt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe.—Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schußfäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterläßt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegenfaß zur echten Seide nicht fränselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerfällt sie, die der verfälschten nicht. Die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.) **Zürich** versendet gern Muster von ihren echten Seidenstoffen an Jedermann, und liefert einzelne Roben und ganze Stücke porto- und zollfrei in's Haus. Briefe kosten 10 Kr. und Postkarten 5 Kr. Porto nach der Schweiz.

Marea Descoperire a Veacului
ELIXIRUL GODINEAU este singurul leac (fără nici o primejdie) in contra **Neputinței**. Vindecarea anemicilor, a Sleștilor, etc.
INTINERIREA ȘI PRELUNGIREA VIETEI
 Administrația **ELIXIRULUI GODINEAU** la **PARIS, 7, r. Saint-Lazare.**
 BROȘURĂ GRATUITĂ TRIMEASĂ FRANCO DUPĂ CERERE
 Se găsește **ELIXIRUL GODINEAU** și la **BUGUREȘTI, la Ilie ZAMFIRESCU, droghist;**
 la **JAȘI, la D.D. Frați KONYA, farmaciați.**

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiță este provădută cu marca de apărare a lui **A. Moll** și cu subscrierea sa.
 Prin efectul de leuire durabilă alu **Prafurilor-Seidlitz** de **A. Moll** in contra greutăților celorlă mai cerbiciose la stomach și pânțee, in contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemoroidelor și a celorlă mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce.—Prețulu unei cutiți-originate sigilate 1 fl. v. a.
Fulsificațiile se voru urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbulu lui **A. Moll**.
Franzbranntwein-ul și **sarea** este förte bine cunoscută ca unu remediu poporalu cu deosebire prin trasu (frotatü) alină durerile de soldină și reumatismu și a altorü urmări de rēcälă. Prețulu unei sticle-originate plumbate 90 cr.

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe basa de natron Acid-salicilic)
 La întrebuințarea dilnică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigură această apă de gură conservarea sănătôsă și mai departe a dinților. Prețulu sticlei provădute cu marca de apărare a lui **A. Moll** 60 cr.

Trimiterea principală prin
 Farmacistulu **A. Moll, c. și r.** furnisoru alu curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.
 Comande din provinciă se efectuează dilnicu prin rambursă postală.
 La deposite se se cëră anumitü preparatele provădute cu iscälitura și marca de apărare a lui **A. MOLL**.
 Deposite în Brașovü: la d-nii farmaciaști **Ferd. Jekelius, Victorü Both, Fr. Kellern** și **Ed. Kugler**, engros la **D. Eremia Nepoju, J. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger.**

77.—5.



Neapărat de lipsă pentru făcare familiă este
Caféua-Malz a lui Kathreiner Kneipp
 cu gustü de cafea bône.

Acêsta este avantajosü că pôte inlocui caféua amestecatä u cichorie oferändü o cafea hrănitóre și gustôsă, un escelent surogat la cafea. De recomandat pentru femei, copii și bolnavi.
 Pădiți-ve de imitațiä.
 Se află in totü loculü. (15—52.) 1/2 Kilo 25 cr.



Dintre tôte hărtille pentru țigarette este recunoscută de cea mai bună hărta de țigarette veritabilă franțuzescă

„Le Gloria“

fabricațiunea d-lorü
JOSIFÜ BARDOU & FILS in
PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aurü, 16 diplome de onóre mari, 20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria“ este hărta, care in fineță și bunătate întrece tôte celelalte hărtille de cigarete ce esistă.

„Le Gloria“ este numai atuncü veritabilă, decât făcare cärticică pôrtă firma **IOSIFU BARDOU & FILS**.

„Le Gloria“ se efectuează cu marginele netede séu crestate (perforate.)

„Le Gloria“ se efectuează și ca tuburü și adecă într'o calitate neintrecută de fină.

„Le Gloria“ este de căpătätü in Brașovü la tôte marchetăniile și băcăniile en-gros, precum și la fiă-care debitantü mai bunü de tutunü. 52.—15.

A V I S U !

Prenumerățiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potü face și reinoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonati se binevoiască a arăta in deosebü, când voiescü ca espedarea se li-se facă după stilulu nou.

Domnii, ce se abonează din nou, se binevoiască a scrie adresa lămuritü și se arate și posta ultimă.

Auditi

Numai 2 fl. 95 cr. o păreche ghetede de bărbati și 2 fl. 85 cr. ghetede de dame, lucrate solid, și modern din pele de wachs. Cine cumperă 2 părechü ghetede bune și eftine capetă dela mine gratis o păreche de pantofi.

și mirativë!

In marele depou de GHETE și PĂLĂRII a lui

I. SĂBĂDEANTU

Brașovü, strada Porți Nr. 10

A sositü o mare cantitate de ghetede, pentru primăveră și veră din cele mai renumite fabrici, din Viena, Karlsbad și Budapesta de unü fasonü nou și solidü lucrate, lucru de mână nu marfă de mașini, pentru ori și ce etate de felurite fasonë cu prețuri förte ieftine, der numai cu banü gata. Se vëndü pălării de bărbati și copii de flzü (păslă) și șepci au sositü acum un bogatü asortimentü.

Notesü prețurile ghetelorü mai multü cautate și anume:

Ghetede de wachs cu ouie pentru bărbati	fl. 2.95 cr.	Ghetede de dame patent de Wachs	2 fl. 85 cr.
" " " talpă duplă	" 3.50 "	" " " pingele (besetz)	3 " 25 "
" " oăprioră Patent	" 3.50 "	" " " gems	3 " 50 "
" " " fine din pele de mănusi cu lacü	" 4.80 "	" " " piele patent ou șinóre de urcatü munții	3 " 60 "
" " " förte fine	" 5.— "	" " " de mănuse cu besetz	4 " — "
" " " piele patent pentru urcatü munții cu șinóre	" 4.50 "	" " " gems cu nasturi	4 " 50 "
" " " piele de wachs pentru urcatü de Carlsbad	" 6.60 "	" " " Debarder	4 " 80 "
" " " vițelü	" 5.50 "	" " " franț. Chevreu cusute	5 " 50 "
" " " gems	" 4.50 "	" " " cu nasturi polonese	6 " 50 "
" " " franțuzesci chevruan	" 5.50 "	" " " de balü	4 " — "
" " " pentru promenade de pele patent	" 3.50 "	" " " brünel cusute forma inimei	2 " 90 "
" " " fine de piele gems	" 4.— "	" " " " cu ouie	3 " 50 "
" " " förte fine de lacü	" 4.50 "	Pantofi tăiați	2—2 " 50 "
" " " de vițelü pele naturalü de urcatü munți	" 5.50 "	" " " brünel cusuti	" 2 " — "
" " " de piele brunetă naturală de promenade	" 2.85 "	" " " piele de mănusi pentru dame bețrane	1 " 70 "
" " " de Drill	" 2.65 "	" " " brünel chagrin	1 " 70 "
" " " pentru chelneri cu talpa de gumi séu fără	" 3.50 "	" " " brunü piele naturală	2 " 50 "
" " " pentru biciclisti	" 4.— "	" " " " patent	3 " — "
Pantofi de casă de stofă	" 1.— "	" " " dril pentru prafü	1 " 80 "
Pantofi de gimnastică albi și cafeui	" —.90 "	" " " de salonü lacü adencü	2 " 50 "
		" " " de atlasü pentru mirese	2 " 50 "
		" " " de casă de stofă și piele	— 90 "
		" " " de gimnastică albi și brunü	— 70 "

Ghetede de copii dela 50 cr. de fete dela 1 fl. 80 cr. in susü. Pălării de bărbati dela 1 fl. 20 cr., Șepci pentru voiage și pentru muncitori dela 50 cr. și pălării de băeti dela 60 cr. in sus. Se potü afla totdeauna apretura de piele, Lacü, Lacü aurü, Kindkreme, Olei, Wachs și albituri de cauciucü, cu prețuri förte ieftine. Numai la mine se află Galoci rusesci de **St. Petersburg** renumiti in tötä lumea. Comande din afară se vor efectua promptü cu rambursă indicändu-se mărimea și numărul și calitatea încălțăminte, cari dacă nu se potrivescü, se potü schimba. 98.1—10.